

"NAŠ GLAS" izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

L. A.:

Po prvem aprilu

Prvi april je vsako leto eden najvažnejših datumov za drž. uslužbence in upokojence. Navadili smo se, da nam prinaša ta dan tako dalekosežne in važne spremembe — žal, navadno za nas le malo ugodne! —, da je od njega mnogokrat odvisna naša usoda ne le v prihodnjem proračunskem letu, temveč časih za dolgo vrsto let.

Ni čuda, da se prvega aprila zato kar bojimo, zlasti ko mnogokrat prav do zadnjega ne vemo, kakšna presenečenja nas čakajo. Tako tudi letos. Narodno predstavništvo je sprejelo proračun in predloženi finančni zakon, ki je bil pa naknadno spopolnjen in povečan s približno 400 amandmani. Kaj vsebujejo ti neštevilni dostavki, danes, ko pišemo to, še ne vemo. V časopise so dospela poročila samo o nekaterih stvareh in to po večini takih, ki zanimajo najširše kroge, zlasti pridobitnike in davkoplačevalce. Znan nam je le to, česar v novem finančnem zakonu ni. Ni v njem neštetih predpisov, ki naj bi nam vsaj malce olajšali obstoj. Redukcija prejemkov iz oktobra 1935. se ni odpravila, dohodki aktivnega in upokojenega uslužbenstva so ostali enako nezadostni, izenačenje pokojnin, miloščin in rent se ni izvršilo. Še vedno se nam ni vrnila stalnost v službi, ki smo jo po prejšnjem uradniškem zakonu že imeli, ni se črtal edinstveni predpis § 76. u. z., ki močno omejuje in skoro onemogoča drž. uslužbenstvu svobodno strokovno združenje, ki je sicer z ustavo zajamčena pravica slehernega državljana. Tudi glede usode družinskih pokojnin, katere naj bi čez leto dni pričel izplačevati uradn. pokojninski sklad oz. Državna hipotekarna banka iz svojih sredstev, se ni nič odločilo, čeprav je to vprašanje življenjskega pomena za vse osebe. Tudi se ni odpravil niti neodstotni izredni doprinos k uslužbenskemu davku, niti plačevanje kuluka, ki je za nas javne uslužbence res pravi privilegium odiosum.

Koliko za nas izrazito neugodnih določb pa vsebuje novi fin. zakon danes, ko to pišemo, še ne vemo. Bojimo se, da bo kakor vsako leto med njimi mnogo takih, s katerimi se bodo bistveno okrnile razne iz uradniškega in drugih zakonov izvirajoče ugodnosti. Vemo tudi, da bodo razna občutna zvišanja trošarin in taks prizadela predvsem naš stan. Gotovo pa je, da se na podlagi letošnjega proračuna naš moralni in gmotni položaj ne bo izboljšal.

Ko to ugotovljamo, se moramo vprašati: kaj pa zdaj? Mislimo, da nam ostane samo še lastna pomoč. Na drugem kraju objavljamo poročilo o delovanju naše ljubljanske Nabavljalne zadruge, natančnejše podatke smo prinesli že zadnjič. Iz njih, kakor tudi iz podatkov o delu in uspehih drugih naših zadrug si moremo ustvariti nadvse razveseljivo sliko, kako se zmagovito širi med nami duh zadrugarstva. Ko vidimo, da drugi stanovi v državi nimajo smisla in volje olajšati namenzosno življenje, nam preostane samo še vzajemna samopomoč.

Morebiti se bo zdelo komu, da je nekoliko preveč fantastično, če pričakujemo dejavne pomoči od naših zadrug. Mislimo, da taka vera ni preoptimistična, temveč da je prav lahko mogoče doseči ta, danes res na videz še idealni cilj. Treba je le, da se zavest stanovske povezanosti in spoznanje,

da je rešitev mogoča samo z vzajemno pomočjo, razširi prav med vse javne uslužbence, ki naj se oprimejo svojih združnih ustanov z vso silo. Prvi in poglobitni pogoj pa je, da so vsi prežeti z resničnim zadrugarškim duhom, ki je poroštvo medsebojne pomoči in razumevanja za skupne stanovske koristi.

Danes je morebiti ponekod celo v vodstvu naših zadrug še premalo resnične nesebične zadržne zavesti. Saj ne gre pri naših nabavljalnih zadrugah samo za to, da članom ob letu vračajo kar največ odstotkov, da po možnosti znižujejo prodajne cene in da nudijo druge neposredne takojšnje ugodnosti, saj ni edina naloga stanovanjskih zadrug, da preskrbe ozkemu krogu združnikov stanovanja, tudi ni ves delokrog kreditnih zadrug že izčrpan z dajanjem kar najcenejših posojil. To so trenutni, enodnevn uspehi komaj za začetek. Višji, poslednji namen je utrjevanje zavesti, da smo vsi zadrugarji tovariši, da so naši interesi skupni in da jih je mogoče doseči samo s skupnim nesebičnim in požrtvovalnim delom.

Ni namen naših zadrug, da po vzgledu zasebnega gospodarstva zbirajo glavnice, temveč da od prebitka sproti kar največ vračajo članom in to ne le z zgolj poslovnega vidika članovega neposrednega gospodarskega sodelovanja pri poslovanju zadruge, temveč v pravem socialnem smislu. Treba je kar najbolj povečati in pomnožiti vse socialne in človekoljubne dajatve, kakor so posmrtna podpore, brezobrestna posojila in pomoči za vdove in sirote. Treba bo misliti na podpore za bolezen in ob nezgodah. Nujna je široko zasnovana stavbna in stanovanjska akcija. Sčasoma bodo morale zadruge začeti ustanavljati konvikte za otroke, zdravniške ambulance, zdravilišča, otroške počitniške kolonije in zadnje lastne bolnice. Če zmorejo to drugi stanovi, zakaj ne bi mi! Poglejmo le Šlajmerjev dom v Ljubljani, ki ga je ustanovilo trgovsko, bolniško podporno društvo. Če posamezne zadruge ne zmorejo tolikšnih nalog, je treba, da se združi njih več ali vse. V skupnosti je moč, moč pa je poroštvo uspeha. Brez dela in boja pa ni zmage.

Tako bomo dosegli vsaj delno gospodarsko osamosvojitve, tako si bomo vsaj nekoliko olajšali gmotni položaj in to sami, z lastno močjo, ker se na zunanjo pomoč ne moremo zanašati. Gospodarsko krepki in neodvisni stanovi so tudi samozavestni. Gospodarska moč in stanovska samozavest pa podlaga in pogoj tudi politični moči. In kadar bo imelo gospodarsko močno in v strokovnih organizacijah tesno strnjeno drž. uslužbenstvo v javnih zakonodajnih korporacijah vsaj nekoliko ugleda, moči in vpliva, takrat bo moglo pričeti tudi samo sodelovati in soodločati, kadar se mu bo krojila usoda.

Socialna samopomoč in čim polnejša gospodarska osamosvojitve našega stanu so v bistvu prvi in poslednji cilji našega zadrugarstva. Zato ne bi smelo biti državnega uslužbenca ali upokojenca, ki bi stal nedelaven ob strani. Ne smejo nam pa ti poslednji združni cilji ostati samo daljni in nedosegljivi ideali, temveč moramo skrbeti, da z vestnim in vztrajnim delom čimprej izpolnimo to poglobitno nalogo zadrugarstva.

N. š.:

Prepovedi in kazni

I. Prepovedi.

Zakon o uradnikih iz l. 1931. predpisuje v § 94., da se državne terjatve proti državnim uslužbencem, ki izvirajo iz službenega razmerja, ugotavljajo po upravni (administrativni) poti, kolikor ne spadajo v pristojnost glavne kontrole.

V smislu čl. 26 zakona o glavni kontroli spadajo v pristojnost glavne kontrole razprave sporov o povračilu škode, ki bi jo povzročile osebe, imenovane v čl. 109. in 113. istega zakona. To so računodajniki, oskrbniki (materiala), nakazovalci, likvidatorji, revizorji, računski pregledniki, skratka vse osebe, ki so bile po svojem službenem položaju neposredni ali posreden vzrok, da je prišlo do škode, bodisi zaradi pomanjkljivih proračunov in izdanega viza na dokumentih, bodisi zaradi napačno sestavljenih in izdanih nalogov blagajniku glede prejema ozir. izdatka v denarju ali v blagu (materialu).

Potemtakem se sme izvesti upravna prepoved samo za tiste državne terjatve, ki jih ugotavljajo in odmerjajo upravne oblasti, t. j. za terjatve, ki sicer izvirajo iz službenega razmerja, ki se pa ne nanašajo na povračilo škode, povzročene po osebah, imenovanih v prednjem odstavku, za katero škoda je pristojna edino le glavna kontrola, tako glede zavarovanja, kakor glede povračila (čl. 51., 69., 73., 91. in 94. zakona o glavni kontroli).

Odločbo o prepovedi izda pristojni upravni organ po določilih §§ 10., 59., 69. in 106.—113. zakona o občem upravnem postopku. Pritožbe proti odločbi prvostopnega upravnega oblastva se sestavljajo in vlagajo po odredbah §§ 114.—123. istega zakona, pritožba na državni svet pa po določilih zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih. (Čl. 37.—41.).

Če je vložena pritožba zaradi nepravilno prejetih draginskih doklad ali zaradi prejetega predujma na potne in selitvene stroške, upravno oblastvo ne sme izdati odločbe prej, preden si ni v konkretnem primeru preskrbela pojasnila ministra za finance (čl. 18. uredbi o drag. dokladah, št. 10.990/I ex 1932, čl. 32. uredbi o drag. dokladah drž. upokojencev št. 11.330/I ex 1932 in čl. 46. uredbi o povračilu potnih in selitvenih stroškov itd., št. 84.600/I ex 1931.).

Kadar bi se povračilo škode potom odtegljajev od vsakokratnih rednih službenih prejemkov le preveč zavleklo, tako, da bi utegnilo postati radi tega dvomljivo, naj se zahteva preko drž. pravobranilstva zavarovanje in povračilo iz zasebnega premoženja dotičnega uslužbenca. V tem primeru je zavarovanje in povračilo škode izvesti na osnovi odločbe upravne oblasti, ki je enakovredna razsodbi rednih sodišč (§ 160. zakona o občem postopku).

(Dalje prihodnjič.)

Eno leto zadrugnega dela

Občni zbor Nabavljalne zadruge v Ljubljani

Že iz podatkov, ki smo jih objavili v članku v zadnji številki, je bilo videti, kako se naša ljubljanska Nabavljalna zadruge zmeraj živahneje razvija in kako napreduje od leta do leta. Ravno pet let je tega, kar je prevzel vodstvo zadruge sedanji odbor, ki je ostal v bistvu nespremenjen od leta 1932. Izredno težko nalogo si je nadel odbor, ko je prevzel vodstvo zadruge. Kako naj vrne članstvu vero v možnost napredka in uspeha? Če pregledamo delo, ki je bilo storjeno v teh petih letih, moramo priznati, da je odbor izpolnil obljube in da je zadrugo nepričakovano dvignil in okreplil. Občni zbor vsako leto pa nudi priliko odboru, da položi točen račun o svojem delovanju.

Dne 18. marca se je ob 20. uri vršil petnajsti redni občni zbor v dvorani Delavske zbornice. Udeležba je bila zelo številna, tako da je bila dvorana prav dobro zasedena.

Predsednik g. Alojzij Žigon, ki je vodil zborovanje, je po pozdravnih besedah in ugotovitvi sklepčnosti prebral pismo revizorjev Zveze nabavljalnih zadrug o izvršenem pregledu zadruge glede poslovanja od začetka leta 1935. do 30. junija 1936. Poročilo so zborovalci vzeli na znanje.

Nato je prebral poročilo upravne odbora, ki izčrpno opisuje delovanje zadruge v minulem poslovnem letu. Poglobitne podatke iz tega poročila smo objavili že zadnjič. Nato je pojasnjeval letni račun za 1936, in sicer vsako postavko posebej.

Poročilo nadzornega odbora je podal predsednik g. Ivo Sancin. Poročal je, da je imel nadzorni odbor pet sej, eno sejo pa skupaj z upravnim odborom. Po posameznih členih je prisostvoval sejam upravnega odbora. Med letom je večkrat nenadoma pregledal blagajno in je ugotovil, da se njeno stanje popolnoma ujema s knjigami in računi. Nadzorni odbor je po članih

prisostvoval inventuram, preizkusil završni račun in ugotovil pravilnost. — Sklepni račun se je nasproti letu 1935. izboljšal za 12 %, če bi pa kupovali v zadruzi prav vsi člani, bi bil lahko uspeh še boljši. Zadruge se že bliža popolni denarni osamosvojitvi in bo že v nekaj letih lahko delala z lastnimi sredstvi. S tem se bo mnogo prihranilo na obrestih, mogoče bo pa še znižati prodajne cene. Apeliral je, naj se čim več članov vpiše v prostovoljno posmrtno »vzajemno pomoč«. Od 1819 članov jih je zdaj vpisanih komaj 328. Za vsak smrtni primer plačajo člani po 2 Din, skupni znesek se jim pa odbije od letnega povračila. Sicer imajo skoro vse panoge uslužbenstva že lastne posmrtno sklade, vendar bi bilo prav, da se pridružijo temu prostovoljnemu zavarovanju prav vsi zadrugarji, ker jim ob smrti tudi ta pomoč ne bo odveč. Končno je predlagal, naj se da upravnemu odboru razrešnica s pohvalo.

Ker ni bilo o predloženem letnem računu in poslovanju nobene debate in se nihče ni javil k besedi, je občni zbor vzel poročila na znanje in dal upravnemu in nadzornemu odboru razrešnico.

Letni račun se je po predsednikovem predlogu odobril, kakor je bilo izkazano v bilanci in se je vzelo na znanje že izvršeno knjiženje povračila (ristorno) v korist članom po 7 % za kreditne in po 8 % za gotovinske nakupe. Vendar se od tega zneska prenese pri vsakem članu 1 % kot članov prispevek v sklad za članske namene, 2 % se pa vknjižita v dobro članom na posebni račun kot garantna vloga, katera se (brez obresti) ob smrti ali ob premestitvi aktivnega člana, ali ob preselitvi upokojenca istemu izplača takoj, ob izstopu iz članstva pa 3 leta po obnem zboru, ki bo sledil izstopu. Zadruge ima kadarkoli pravico iz te vloge poravnati svoje event. terjatve nasproti članu.

za prednjo sobo, ena za knjižnico, ena s kuhinjo končno kot stanovanje tajniku, ki plača zanjo 300 Din na mesec. Ni treba, da imamo ravno sredi llice pisarno, mirnejša ulica bi nam še bolj prijala. — Slišal sem pa tudi že ugovore proti sedanjim nastanitvi v I. nadstropju, da je v pritličju trgovina z rakvami, skladišče ima pa izhod ravno poleg naših stopnic in iz tistega temnega skladišča dan na dan postavljajo ravno pred stopnjice te prazne krste. Večkrat čakajo tam kar po tri na enkrat, dokler jih ne pridejo iskat z vozom. Saj ne škoduje, če se človek časih spomni na smrt, skrbneje bo uredil še v življenju svoje posle, toda vsak dan, da moramo ravno mi stari ljudje to gledati... v tistem mračnem hodniku bi se mogel kdo od nas spotakniti ob tako črno rakev in bi mu ostal v ušesih votel zvok od prazne rakeve, kakor da mu pravi: v grob! Ali pa bi mogel kdo v temi stopiti na rakev, pa bi se udrila zgornja deska in mu zgrabila nogo, da bi je ne mogel več izvleči. Lahko ga zadene božje...«

Zadružne vesti

Občni zbor stanovanjske zadruge v Ljubljani. Redna skupščina Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani se bo vršila v sredo, 7. aprila 1937. ob 19.45 uri v posebni sobi restavracije »Pri levu« v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. V smislu čl. 12. zadružnih pravil se morajo event. samostojni predlogi zadružnikov priobčiti pismeno upravni odboru vsaj 8 dni pred sestankom skupščine. Če bi ta ob 19.45 uri ne bila sklepčna, se bo vršila druga skupščina v istem lokalu ob 20. uri, ki bo poslovala ne glede na število navzočih zadružnikov.

Avstrijec o našem zadružništvu. V graškem uradniškem listu »Festbesoldeten-Zeitung« je objavil dr. Fr. Oberegger, uradniški zadružni funkcionar, članek o jugoslovanskih uradniških zadružnih ustanovah. V članku poudarja, da je naša Zveza nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev med

zadružnimi zvezami tretja po številu članov. Konec prvega polletja 1936. je pripadalo naši Zvezi 245 zadrug, od tega sta bili 102 nabavljajni, 126 kreditnih, 11 stanovanjskih in 6 produktivnih zadrug. Od približno 250.000 jugoslov. drž. uslužbencev jih je 130.000 organiziranih v zadrugah. Pisec navaja, da ima danes naša Zveza 137 milijonov dinarjev obratnega kapitala. V letih 1921. do 1925. jo je država subvencionirala z zneskom približno 76.5 milijona Din. Zveza je pričela izvrševati tudi skupno nabavljanje blaga, ki je že leta 1935. doseglo šestino vseh potreb posameznih zadrug. V načrtu je tudi lastna produkcija mila, papirnih vrečic, metlâ, krtač itd., prav tako namerava Zveza sama pričeti s konzerviranjem sočivja in sadja ter izdelovanjem peciva. Posamezne zadruge imajo že lastne pekarije, ki so na nekaterih

krajih znižale kruhu ceno do 50%. Kot največjo nabavljajno zadruge navaja pisec ljubljansko (železničarsko), ki ima 7700 članov in 44 milijonov Din letnega obrata ter s tem nekoliko prekaša celo staro in močno uradniško nabavljajno zadruge v Gradcu (Beamten-Wirtschaftsverband). Velik je porast kreditnih zadrug, medtem ko je zanimanje za stanovanjske razmeroma majhno. O ureditvi našega zadružništva pravi pisec, da je zares vzorno organizirano in da omogoča drž. nameščentvu, da se oskrbuje s ceninimi in dobrimi življenjskimi potrebščinami. — To priznanje njegove strokovnjaka more biti našemu zadružništvu res v čast.

**! PORAVNAJTE !
! NAROČNINO !**

A. ŠARABON, Ljubljana

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Veletrgovina kolonialne in špecerijske robe

Velepražarna za kavo • Mlini za dišave
Glavna zaloga rudninskih vodâ

ZA POMLAD

novosti
za obleke, plašče,
kostume, kompleje

in MANUFAKTURO sploh
v ogromni izbiri kupite
dobro in poceni pri

NOVAK

MANUFAKTURNA TRGOVINA
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 15
P R I N U N S K I C E R K V I

Tovariši

Kupujte pri tvrdkah, ki
oglašujejo v „NAŠEM
GLASU“! Kdor podpira
nas, ga podpiramo mi!

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

**Kreditna zadruza državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši**

Najstarejša kreditna zadruza v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem
po 8% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvu.

ZA POMLAD priporoča

F. I. GORIČAR, Ljubljana

svojo staro trgovino z moškimi in damskimi štofi, vsakovrstne modno blago v svili in bombažu, damsko in otroško konfekcijo, na **Sv. Petra cesti 29**, kakor tudi svojo specialno trgovino s perilom, pralnim blagom in opremami za neveste, na **Sv. Petra cesti 30**
P. n uradnikom in uradnicam proti garanciji tudi na ugodne mesečne obroke. Pri takojšnjem plačilu popust.

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimirja Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnje vezane knjige Din 33.— mesečno, v celo platno vezane knjige Din 25.— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v platno vezano knjižico, izdano pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega pošljemo brezplačno.

Založba HRAM, Ljubljana, Florijanska ulica 14

T O V A R N A VIDMAR

izdeluje dežnike, nogavice vseh vrst in svileno trikot-perilo

Trgovine: v Ljubljani, Pred Škofijo 19 in Prešernova ulica 20,
Zagreb, Jurišičeva ulica 8 in Ilica 41a,
Beograd, Kralja Milana 5,
Novi Sad, Kralja Aleksandra 22

Prvovrstne kvalitete, nizke cene!

KNJIGARNA

Ljubljana

Frančiškanska ulica 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor

Palača Banovinske hranilnice

Telefon št. 2628

Izdeluje diazo-amoniak-papir „JASNIT“
za kopiranje načrtov, ki je edini 100%
domač izdelek te vrste v državi!

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik.
Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

T v r d k a

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji
v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 16

priporoča svojo

**bogato zalogo kuhinjske posode, jedilnega pribora
ter vsega v to stroko spadajočega blaga. Najvestnejše
in hitre postrežbe po najnižjih cenah ste lahko sigurni**

Zadruza državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v. z. z. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.